

The Future of Underdeveloped Countries. By Eugene Staley, published for the Council on Foreign Relations, New York: Frederick A. Praeger, 1961, 483 pp.

ในฐานะที่ ดร. สเตลีย์ เป็น Senior International Economist และ Research Director แห่ง The Industrial Development Center, Stanford Research Institute มหาวิทยาลัยแอสตันฟอร์ด ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาความเจริญก้าวหน้าของโลก และนโยบายของสหรัฐในการพัฒนาประเทศที่ด้อยพัฒนาทางมอดมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒496 จึงได้สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการพัฒนาประเทศต่าง ๆ และนโยบายต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งของสหรัฐอเมริกาที่มีสหภาพโซเวียตรัสเซียในการพัฒนานั้น ดร. สเตลีย์ จึงอยู่ในฐานะของผู้ที่ทราบเรื่องดีมากที่สุดคนหนึ่ง

จุดสำคัญของหนังสือฉบับนี้มุ่งถึงประโยชน์และความมุ่งหมายของประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลายและของสหรัฐ ในการพัฒนาประเทศที่มีพื้นฐานทางประชาธิปไตยสมัยปัจจุบัน หนังสือฉบับนี้จึงเสนอผลสำรวจและวิเคราะห์ตามประการด้วยกัน ประการแรกก็คือปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจ ประการที่สองกล่าวถึงเป้าหมายและนโยบายของประเทศผู้นำฝ่ายคอมมิวนิสต์ แผนการและกลวิธีที่ใช้เพื่อครองอำนาจทางเศรษฐกิจในย่านประเทศที่ด้อยพัฒนา และประการที่สามก็คือนโยบายของสหรัฐอเมริกาที่จำเป็นต้องเอื้อมมือเข้าไปช่วยเหลือในการพัฒนาประเทศเหล่านี้โดยระมัดระวัง มิให้ตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายคอมมิวนิสต์

การพัฒนาประเทศให้เจริญขึ้นตามวิถีทางประชาธิปไตย ย่อมไม่อาจจะสำเร็จลงได้ หากปราศจากความเจริญอันแท้จริงในการผลิต ซึ่งในที่นี้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางสถาบันการเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ซึ่งได้แก่การศึกษาและสาธารณสุข และการปรับปรุงปัจจัยในการจัดองค์การ เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรต่างๆ ให้บังเกิดผลดีที่สุด ผู้ประพันธ์ได้ให้แนวทางอันมีประโยชน์ยิ่งทางรัฐประศาสนศาสตร์เกี่ยวกับ ปัญหาการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอาณาบริเวณด้อยพัฒนา เช่น ปัญหาและวิธีสร้างทุน, ปัญหาวัตถุดิบและการนำวิธีอุตสาหกรรมมาใช้ และการรับความช่วยเหลือจากภายนอก

อุปสรรคอันยิ่งใหญ่ในการพัฒนาประเทศที่มีรายได้น้อยคือ “ทุน” ปัญหาการสร้างทุนภายในประเทศจึงสำคัญยิ่ง ผู้แต่งได้แนะนำวิธีการสร้างทุน เช่น การเก็บภาษีอากร การกักขัง และการระดมทุนภายในประเทศ อนึ่ง การพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องให้ไว้ระดับกับอัตราการผลิต

ของพลเมือง ประเทศใดมีพลเมืองเพิ่มขึ้นในปีหนึ่ง ๆ ตั้งแต่ 1 ½% ขึ้นไป แต่การลงทุนสุทธิไม่เกิน 5% ต่อปีของรายได้ประชาชาติแล้ว ย่อมไม่เป็นการเพียงพอที่จะยกมาตรฐานการครองชีพของประชาชนได้ หรือแม้แต่จะตั้งมาตรฐานการครองชีพไว้ก็ไม่พอ ฉะนั้น ปัญหาสำคัญของผู้บริหารประเทศคือพัฒนา ก็คือพยายามหาวิธีสร้างทุนภายในประเทศให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หากไม่พอก็ยอมจำเป็นอยู่เองที่จะต้องพิจารณาว่าความช่วยเหลือในด้านการเงิน วิชาการ และเครื่องมือเครื่องใช้จากภายนอกประเทศ ซึ่งทั้งนี้จะต้องพิจารณาดังปัจจัยอื่น ๆ ควบคู่กันไปด้วย นอกจากปัญหาการสร้างทุนและการรับความช่วยเหลือจากภายนอกแล้ว ผู้แต่งยังได้กล่าวถึง ปัญหาทางวัตถุดิบและการนำเอาวิธีการอุตสาหกรรมมาใช้ ซึ่งหมายความว่าต้องการเพิ่มการผลิตกรรมและอุตสาหกรรมกรรมเกษตรอีกด้วย เช่น การลงทุนขนาดใหญ่ การใช้เครื่องมือที่ก้าวหน้า วิชาการและการจัดองค์การ การกระจายแรงงาน รวมตลอดถึงการแลกเปลี่ยนสินค้าในระบบเศรษฐกิจการ ใช้เงินเป็นต้น การพัฒนาเหล่านี้ย่อมต้องอาศัยการพัฒนาทางด้านคมนาคม และการขนส่ง การค้าส่งและปลีก การเงิน การบริหาร การศึกษาอบรม และการสาธารณสุข

ผู้แต่งได้ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจตามนโยบายการเมืองซึ่งให้ประโยชน์อย่างมากในการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ ผู้อ่านจะได้รับประโยชน์จากการวิเคราะห์ปัญหาเหล่านี้ เพราะอาจจะนำไปใช้พิจารณาตัดสินใจวางนโยบายหรือกำหนดแผนปฏิบัติการทางเศรษฐกิจให้รัดกุมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวยังให้ประโยชน์แก่นักบริหารที่จะทราบปัญหาที่จะต้องเผชิญในอนาคต เพื่อหาทางป้องกันและแก้ไขให้การปฏิบัติตามนโยบายให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้ กล่าวคือ ความจำเป็นทางสังคมและการเมืองซึ่งได้แก่ความจำเป็นในการสร้างสถาบันและการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างหนึ่งและผลที่จะเกิดตามมาทางการเมืองอีกประการหนึ่ง ซึ่งในเรื่องนี้ผู้แต่งพยายามศึกษาและวิเคราะห์อิทธิพลทั้งภายในและภายนอกประเทศอันมีอยู่เหนือการพัฒนา และผลที่จะได้รับจากอิทธิพลเหล่านั้น ประการสุดท้ายได้กล่าวถึงปัญหาการปฏิรูปทางการเกษตร การสร้างทุน และความเจริญของพลเมืองที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป ในระยะหัวเฉียวหัวต่อจากวิธีการผลิตอย่างเก่ามาเป็นอย่างใหม่ เหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลอย่างมากในกระบวนการพัฒนา เพราะความเคยชินและพฤติกรรมอันเป็นรากฐานทางวัฒนธรรมของพลเมืองย่อมเป็นอุปสรรคที่เปลี่ยนแปลงได้ยากที่สุดชิ้นในการพัฒนาเศรษฐกิจ นอกจากนี้ผู้แต่งยังได้ให้ข้อสังเกตจากการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจนี้ว่า การพัฒนาเศรษฐกิจกับประชาธิปไตยนั้นมักจะไม่ได้สัมพันธ์กันตลอดไป บางกรณีการพัฒนา

ผู้อ่านทั่วไป และผู้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองและทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ภาษาที่ใช้ในหนังสือฉบับนี้อยู่ในระดับปานกลาง การใช้ถ้อยคำด้านคุณศัพท์ได้รับการระมัดระวังจัดจนกรองเป็นพิเศษ ทำให้เข้าใจง่าย

เสริมชัย พลพัฒนาฤทธิ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
